

Sygn. akt III AUa 875/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2015 r. w Szczecinie

sprawy Urzędu Gminy w R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale zainteresowanych W. G., P. L. (1), R. B. i G. C.

o objęcie ubezpieczeniem społecznym

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 lipca 2014 r. sygn. akt VII U 1174/13

1. oddala apelację,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz Urzędu Gminy w R. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak

Sygn. akt III AUa 875/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 kwietnia 2013 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że W. G. jako osoba wykonująca pracę na zlecenia u płatnika składek Urząd Gminy R., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 1 listopada 2009 roku do 30 listopada 2009 roku.

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2013 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że P. L. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Urząd Gminy R., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 24 października 2011 roku do 30 października 2011 roku.

Decyzją z dnia 4 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że R. B. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Urząd Gminy R., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w okresach: od 25 sierpnia 2003 roku do 31 sierpnia 2003 roku, od 2 września 2005 roku do 30 września 2005 roku, od 2 sierpnia 2006 roku do 31 sierpnia 2006 roku, od 28 sierpnia 2007 roku do 31 sierpnia 2007 roku, od 2 września 2008 roku do 30 września 2008 roku, od 31 sierpnia 2009 roku do 31 sierpnia 2009 roku oraz ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i wypadkowemu w okresach: od 29 sierpnia 2011 roku do 31 sierpnia 2011 roku, od 27 sierpnia 2012 roku do 27 sierpnia 2012 roku.

Decyzją z dnia 4 kwietnia 2013 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że G. C. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Urząd Gminy R., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w okresach: od 1 września 2003 roku do 30 września 2003 roku, od 2 października 2004 roku do 31 października 2004 roku, od 31 sierpnia 2005 roku do 30 września 2005 roku, od 31 sierpnia 2009 roku do 31 sierpnia 2009 roku oraz ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i wypadkowemu w okresach: 27 sierpnia 2010 roku do 31 sierpnia 2010 roku, od 30 sierpnia 2011 roku do 31 sierpnia 2011 roku. od 29 sierpnia 2012 roku do 31 sierpnia 2012 roku.

W uzasadnieniach decyzji dotyczącej G. C. i decyzji nr (...) dotyczącej R. B. organ rentowy wskazał, że po kontroli przeprowadzonej w Urzędzie Gminy w R. ustalono, że płatnik składek Urząd Gminy w R. zawarł z R. B. i G. C. umowy o inkaso, których przedmiotem było pobieranie przez inkasenta opłaty miejscowej od osób fizycznych przebywających w R. dłużej niż dobę w celach wypoczynkowych, zdrowotnych lub turystycznych. Zdaniem organu rentowego umowa o inkaso należy do katalogu umów, do których stosuje się przepisy k.p.c. dotyczące zlecenia i należy ją traktować jako umowę o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

W uzasadnieniu decyzji dotyczącej W. G. pozwany wskazał, że od 16 marca 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku W. G. była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez płatnika składek - Z. Gminy R. z siedzibą w P., jednak z tytułu zatrudnienia wynagrodzenie w okresie od 1 listopada 2009 roku do 30 listopada 2009 roku było niższe od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

W uzasadnieniu decyzji dotyczącej P. L. (1) pozwany wskazał, że zgłoszony był on do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na umowę o pracę na 1/4 etatu w firmie (...)C z siedzibą w P. od 27 października 2011 roku, z podstawą wymiaru składek niższą od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Mając na uwadze powyższe organ rentowy przytoczył treść art. 9 ust. 1 i 1a ustawy z 13 października 1998 roku o SUS wskazując, że osoby zatrudnione na umowę o pracę spełniające warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko ze stosunku pracy. Natomiast w sytuacji, gdy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia, osoby te podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów. Wobec powyższego pozwany objął zainteresowanych obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowymi oraz wypadkowym z tytułu wykonywania umów zlecenia.

Odwołanie od powyższych decyzji złożył płatnik Urząd Gminy R., wnosząc o uchylenie zaskarżonych decyzji w całości.

Płatnik przytoczył treść art. 19 ust. 2 ustawy z 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym rada gminy może w drodze uchwały zarządzić pobór tych opłat w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso. Na mocy takiej uchwały pomiędzy gminą i inkasentem nawiązuje się stosunek administracyjnoprawny, który jest skuteczny bez konieczności wyrażenia zgody przez podmiot wskazany jako

inkasent. Do nałożenia obowiązku bycia inkasentem nie jest wymagana zgoda podmiotu wskazanego w uchwale jako inkasent, co stoi w sprzeczności z zasadą zawierania umów określoną w prawie cywilnym, gdzie do skutecznego jej zawarcia wymagana jest zgoda obu stron stosunku cywilnoprawnego. Tym samym, brak jest podstaw do tego, by do zawartych przez strony umów inkaso stosować przepisy dotyczące umowy zlecenia, w tym również w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podtrzymał stanowisko zajęte w zaskarżonych decyzjach.

Sąd postanowieniami z 18 czerwca 2013 roku połączył do wspólnego rozpoznania i wyrokowania sprawę z odwołań płatnika, a nadto wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych: W. G., P. L. (2), R. B. i G. C..

Na rozprawie w dniu 16 lipca 2014 roku pełnomocnik odwołującej złożył oświadczenie, że wnosi o umorzenie postępowania w części dotyczącej decyzji nr (...) dotyczącej W. G..

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2014r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone decyzje organu rentowego nr (...), (...) i (...) w ten sposób, że stwierdził, iż zainteresowani R. B., G. C. i P. L. (1) nie podlegają - jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Urzędu Gminy w R. - obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach oraz umarzył postępowanie w części dotyczącej odwołania od decyzji nr (...) przy udziale zainteresowanej W. G., a także zasądził od płatnika Urzędu Gminy w R. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że na mocy uchwały Rady Gminy R. z dnia 13 grudnia 2002 roku w § 4 przyjęto, iż zarządza się pobór opłaty miejscowej w drodze inkasa. Opłaty te pobierają:

- biura turystyczne, kierownicy, właściciele i dzierżawcy ośrodków wczasowych, pól campingowych i namiotowych, hoteli

- właściciele, dzierżawcy i najemcy pensjonatów, domów gościnnych i kwater prywatnych - bądź wyznaczone przez nich osoby - zwane inkasentami - najpóźniej do trzeciego dnia pobytu osoby w danym miejscu.

Na mocy uchwały Rady Gminy R. z dnia 14 listopada 2008 roku w § 5 przyjęto, iż zarządza się pobór opłaty miejscowej w drodze inkasa i wyznacza inkasentów:

- osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, min. Biura turystyczne, kierownicy i dzierżawcy ośrodków wczasowych, pól campingowych i namiotowych, hoteli, pensjonatów bądź wyznaczone przez nich osoby na podstawie upoważnienia

- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w zakresie wynajmu pokoi gościnnych.

Wyznaczeni inkasenci pobierają opłatę miejscową najpóźniej do trzeciego dnia pobytu osoby przebywającej w danym miejscu.

Pobrane opłaty inkasenci rozliczają w Urzędzie Gminy w terminie 14 dni za dany miesiąc kalendarzowy, w którym pobrano opłatę.

Inkasenci pobierają opłatę na kwitariusz przychodowy pobrany z Urzędu Gminy, wydając uiszczającemu pokwitowanie.

Za przekroczenie terminu rozliczenia naliczane będą odsetki za zwłokę, w wysokości odsetek od zaległości podatkowych.

W podjętych uchwałach Rady Gminy R. nie wskazano inkasentów z imienia i nazwiska, wskazano jedynie, kto może być inkasentem.

Sąd Okręgowy ustalił dalej, że celem stworzenia imiennej bazy inkasentów, Urząd Gminy w R. stworzył dokumenty nazwane „umowami o inkaso”. Umowy te dla Urzędu Gminy miały jedynie charakter techniczny. Inkasentami mogły być wszystkie osoby spełniające kryteria wskazane w uchwałach Rady Gminy z 13 grudnia 2002 roku i 14 listopada 2008 roku, w tym osoby, które nie miały podpisanych „umów o inkaso”. Inkasenci opłaty pobierali w gotówce i w ustalonym terminie wpłacali je na konto Gminy. Inkasent miał prawo do prowizji w wysokości 10% pobranych opłat. Po rozliczeniu kwitariusze zdawane były do urzędu. Na dzień wyrokowania Urząd Gminy w R. nie podpisuje już „umów o inkaso”, a przekazuje inkasentom druk oświadczenia, że dana osoba będzie wypełniała obowiązki inkasenta wynikające z Uchwały Rady Gminy R. w sprawie opłaty miejscowej i wprowadzenia zwolnień.

Sąd Okręgowy ustalił, że G. C. jest właścicielem, kwater prywatnych, prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wynajmu pokoi gościnnych. G. C. zawarła z Radą Gminy R. umowy o inkaso, których przedmiotem było pobieranie przez zainteresowaną opłaty miejscowej od osób fizycznych przebywających w obiekcie dłużej niż dobę w celach wypoczynkowych, zdrowotnych lub turystycznych.

P. L. (1) jest właścicielem kwater prywatnych, prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wynajmu pokoi gościnnych.

R. B. jest właścicielem kwater prywatnych, prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wynajmu pokoi gościnnych. R. B. zawarł z Radą Gminy R. umowy o inkaso, których przedmiotem było pobieranie przez zainteresowanego opłaty miejscowej od osób fizycznych przebywających w obiekcie dłużej niż dobę w celach wypoczynkowych, zdrowotnych lub turystycznych.

Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotem niniejszego postępowania była zasadność objęcia zainteresowanych W. G., P. L. (1), R. B. i G. C. obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami.

Na rozprawie w dniu 16 lipca 2014 roku pełnomocnik płatnika oświadczył, że cofa odwołanie od decyzji dot. W. G.. Organ rentowy nie sprzeciwił się cofnięciu odwołania w tym zakresie.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne (punkt II sentencji wyroku).

W ocenie Sądu Okręgowego pozostałe odwołania płatnika od decyzji dotyczących R. B., G. C. i P. L. (1) zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że zagadnienie poboru tzw. opłat klimatycznych, tj. opłaty miejscowej oraz opłaty uzdrowiskowej reguluje ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. nr 95, poz. 613 ze zm.).

W świetle art. 17 ust. 1a ww. ustawy, opłatę uzdrowiskową pobiera się od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach zdrowotnych, turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano status uzdrowiska za każdy dzień pobytu w takich miejscowościach.

Status uzdrowiska przyznawany jest z kolei obszarowi, który łącznie spełnia warunki określone w przepisach ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

Na mocy art. 19 ustawy Rada Gminy jest obowiązana określić w drodze uchwały zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek. Rada gminy może zarządzić pobór tych opłat w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Uchwałami, o której mowa w art. 19 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych jest uchwała nr(...) Rady Gminy R. z dnia 13 grudnia 2002 roku w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty miejscowej, określenia zasad jej pobierania i wprowadzania zwolnień oraz uchwała nr(...) Rady Gminy R. z dnia 14 listopada 2008 roku w sprawie opłaty miejscowej i wprowadzenia zwolnień.

Obowiązki inkasenta zostały z kolei określone przez ustawodawcę w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Art. 9 tej ustawy stanowi, że inkasentem jest osoba: fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

Mając na uwadze powyższe regulacje prawne Sąd Okręgowy wskazał, że podziela stanowisko płatnika, zgodnie z którym „umowy o inkaso” zawierane przez niego z zainteresowanymi P. L. (2), R. B. i G. C. miały charakter czysto techniczny i stanowiły jedynie potwierdzenie i powielenie (w formie pisemnej) praw i obowiązków powstałych między organem a inkasentem z mocy uchwały rady gminy i przepisów powszechnie obowiązujących.

Zainteresowani pełnili rolę inkasentów w rozumieniu przepisów art. 9 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa, czyli na mocy uchwały Rady Gminy nawiązywał się pomiędzy gminą a inkasentem stosunek administracyjnoprawny. Jest on skuteczny, bez konieczności wyrażenia zgody przez podmiot wskazany jako inkasent.

Zainteresowani pełniący rolę inkasentów byli podmiotami stosunków podatkowo - prawnych, wykonywali czynności w interesie publicznoprawnym. Tym samym zdaniem Sądu Okręgowego inkaso nie może być regulowane umową zlecenia.

Sąd wskazał nadto, że umowy o inkaso, które zawarli zainteresowani z Radą Gminy R. nie miały cech umowy cywilnoprawnej, ponieważ nie były umowami dobrowolnymi.

Sąd Okręgowy podkreślił przy tym, że nawet w przypadku braku umów o inkaso podmioty zobowiązane w uchwale do pobierania opłat lokalnych w drodze inkasa mają obowiązek pobrać te opłaty w określonym terminie na rzecz organu.

W konsekwencji Sąd Okręgowy przyjął, że nie powstał tytuł do obowiązkowego ubezpieczenia zainteresowanych P. L. (1), R. B. i G. C. obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 3 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt III na podstawie przepisów art. 98 § 1 i 3 i art. 99 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie wniósł organ rentowy w części tj. w zakresie pkt. I zarzucając mu naruszenie poprzez błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie art.6 ust.1 pkt.4 ustawy z 13.10.1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2013 r poz.1442 ze zm.) prowadzące do przyjęcia, że R. B., G. C. i P. L. (2) nie podlegali jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia w Urzędzie Gminy R. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie pkt. I i oddalenie odwołań w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w tym zakresie i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania

Apelujący wskazał, że na mocy art.6 ust. 1 pkt.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13,10.1998 r (Dz.U z 2013 r poz.1442 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniami społecznymi objęte są osoby będące osobami zatrudnionymi

na podstawie umowy agencyjnej, zlecenia lub świadczenia usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia .

Nie istnieje odrębny tytuł do objęcia ubezpieczeniem społecznym osób powołanych przez odpowiednie organy do pełnienia określonych funkcji (min. inkasentów). Zatem w sytuacji, gdy osoby te zawarły z organami, które ich wyznaczyły lub powołały do określonych czynności odpowiednie umowy, w tym umowy zlecenia, to z tytułu zawartych umów osoby te podlegają ubezpieczeniu społecznemu.

Urząd Gminy R. zawarł z zainteresowanymi umowy zwane umowami o inkaso. Z treści tych umów wynikał obowiązek poboru opłat od osób wynajmujących pokoje na rzecz gminy. W treści umowy wskazano także, że poboru opłaty miejscowej inkasenci dokonują w oparciu o umowę zawartą z Urzędem Gminy. Nieuprawniony jest przy tym argument Sądu, że umowy te nie zostały zawarte dobrowolnie. Każda z zainteresowanych osób umowę podpisała i wykonywała obowiązki z niej wynikające. Z tytułu zawartych umów zainteresowane osoby zostały zgłoszone do ubezpieczenia zdrowotnego.

Zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczącego zlecenia .

Skoro płatnik składek - Urząd Gminy w R. zgłosił zainteresowanych do ubezpieczenia zdrowotnego, tym samym, potwierdził obowiązek podlegania tych osób ubezpieczeniom społecznym gdyż podstawą podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu jest spełnianie warunków do objęcia ubezpieczeniem społecznym.

Apelujący wskazał, że do umowy o świadczenie usług zgodnie z art.750 k.c stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zlecenia . W zakresie umów o świadczenie usług mieszczą się wszystkie umowy nienazwane a dotyczące świadczenia usług czy to o charakterze jedno czy wielokrotnym. Umowa inkasa nie jest odrębnie uregulowaną umową w przepisach prawa cywilnego, a zatem zdaniem apelującego jest to umowa nienazwana o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu zaś zawarcie pomiędzy stronami umów potwierdza takie stanowisko.

Fakt ten potwierdził także Narodowy Fundusz Zdrowia w piśmie z 9.07.2012r. kierowanym do ZUS, a dotyczącym jednej z osób (R. Ś.), z którą Urząd Gminy w R. zawarł umowę inkasa.

Płatnik składek w odpowiedzi na apelację wniósł o:

1. oddalenie apelacji w całości,
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Zdaniem płatnika Sąd I instancji słusznie przyjął, iż poprzez ustalenie przez Radę Gminy kręgu inkasentów, pomiędzy zainteresowanymi (inkasentami) a gminą nawiązywał się stosunek administracyjnoprawny, który jest skuteczny bez konieczności wyrażenia zgody przez podmiot wskazany jako inkasent. Powyższe, w połączeniu z brakiem dobrowolności w sferze przyjęcia bądź odmowy przyjęcia obowiązków inkasenta powoduje, iż stosunek inkaso nie ma charakteru cywilnoprawnego a tym samym nie podlega przepisom kodeksu cywilnego w przedmiocie umów o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia. W konsekwencji wykonywanie funkcji inkasenta nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok, wyjaśnił w sprawie wszystkie istotne okoliczności, przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, w granicach zasad logiki formalnej i doświadczenia życiowego, zgodnie ze swobodną oceną dowodów, w myśl art. 233 § 1 k.p.c, a następnie wydał trafny, odpowiadający prawu wyrok. Wszystkie ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym. Zatem Sąd pierwszej instancji nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny dowodów, a także ocena dowodów dokonana przez ten sąd nie pozostaje w sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd orzekający wskazał w pisemnych motywach wyroku jaki stan faktyczny stał się podstawą jego rozstrzygnięcia oraz podał na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu, stosując przy tym prawidłową wykładnię przepisów prawnych mających zastosowanie w niniejszej sprawie.

Sąd Apelacyjny, po analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przyjął w całości poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne jako własne i nie widział potrzeby ponownego ich szczegółowego powtórzenia. Zarzut apelacyjny przyjęcia błędnych ustaleń faktycznych w istocie bowiem odnosił się jedynie do dokonanej oceny prawnej, nie zaś do określonych faktów, będących następnie przedmiotem ocen i rozważań prawnych.

Podstawą umocowania inkasenta nie jest umowa, ale uchwała rady gminy. Inkasent jest podmiotem stosunków publicznoprawnych, wykonującym zadania z zakresu administracji publicznej. Jest zobowiązany do wykonywania czynności w interesie publicznoprawnym. Obowiązek wykonywania funkcji inkasenta powstaje zawsze i wyłącznie na skutek zaistnienia okoliczności, z którymi przepis prawa łączy powstanie takiego obowiązku. Tym samym nałożenie obowiązku poboru podatku (opłaty) i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu oraz sprecyzowanie zakresu tego obowiązku nie może nastąpić w drodze umownej. - wyrok NSA z dnia 6 września 2007 r., I FSK 1192/06, LEX nr 286945. Z inkasentem nie zawiera się umowy cywilnoprawnej, jego obowiązki i prawa reguluje uchwała i przepisy ustaw podatkowych, przede wszystkim Ordynacji podatkowej. Oczywisty jest jednak obowiązek uzyskania zgody zainteresowanej osoby na przyjęcie obowiązków inkasenta, zgodę tę należy uzyskać przed podjęciem uchwały.

Natomiast dopuszczalne jest spisanie obowiązków inkasenta, które osoba wyznaczona na inkasenta podpisze na dowód zapoznania się z nimi. W orzecznictwie mówi się o umowie mającej charakter techniczny. Po wyznaczeniu inkasenta podpisuje się swoiste porozumienie precyzujące obowiązki inkasenta wynikające z uchwały i Ordynacji podatkowej oraz ustalające techniczne zasady wykonywania funkcji inkasenta. Taka „umowa” nie jest źródłem praw ani obowiązków inkasenta, jej byt ustaje z chwilą odwołania danej osoby z funkcji inkasenta.

Wobec powyższego za prawidłowe należało uznać stanowisko Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym skoro określenie zainteresowanych jako inkasentów oraz określenie wysokości przysługującego z tego tytułu wynagrodzenia nastąpiło w drodze uchwały Rady Gminy w R., to między Radą a inkasentami został nawiązany stosunek administracyjnoprawny. Wynagrodzenie za czynności inkasenta przysługiwało bowiem na podstawie uchwały Rady Gminy, która miała swoje oparcie w art. 17 ust. 1a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Ponadto zauważyć należy, że za publicznoprawnym charakterem tego świadczenia przemawiała treść art. 52 § 1 pkt a Ordynacji podatkowej, w myśl którego wynagrodzenie inkasentów pobrane nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej było traktowane na równi z zaległością podatkową.

Art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.) stanowi, że opłata miejscowa jest pobierana od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych w miejscowościach posiadających korzystne właściwości klimatyczne, walory krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt osób w tych celach. Z kolei, zgodnie z treścią art. 19 pkt 2 tej ustawy, rada gminy w drodze uchwały może zarządzić pobór tych opłat w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, sposób unormowania instytucji inkasa w powołanym wyżej przepisie art. 19 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wymaga, by określenie inkasentów nastąpiło wyłącznie przez wskazanie konkretnej osoby fizycznej z imienia i nazwiska czy też konkretnego podmiotu. Wskazuje na to zwarty w nim termin "określić inkasentów". Definicja słownikowa tego pojęcia oznacza - nadać nazwę, określić charakterystyczne cechy. Co prawda posłużenie się definicją słownikową ww. terminu nie przesądza ostatecznie o sposobie indywidualizacji jakiegoś podmiotu. Może ona bowiem nastąpić przez podanie danych personalnych, a więc w sposób konkretny, bądź też przez wyliczenie cech (atrybutów) osoby fizycznej, prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, czyli techniką tworzenia norm generalnych.

Pamiętać jednak należy, że powierzenie komuś stanowiska (funkcji) inkasenta musi poprzedzać zgoda danego podmiotu na przyjęcie łączących się z tym obowiązków. Jest rzeczą oczywistą, że musi ona zostać wyrażona przed określeniem (wyznaczeniem) inkasenta, a nie dopiero na etapie zawarcia ze wskazaną osobą stosownej umowy. Źródłem nawiązywanego stosunku prawnego jest w tym wypadku uchwała organu stanowiącego gminy, a nie będąca jej następstwem, mająca czysto "techniczny" charakter umowa z określoną - wyznaczoną na inkasenta osobą. Płynie z tego wniosek, że określenie czy też wyznaczenie inkasenta może dotyczyć jedynie wskazanej w sposób konkretny osoby (por. wyrok NSA z dnia 11 stycznia 2008 r., sygn. akt II FSK 1526/06).

Tym bardziej nie można przyjmować, że zainteresowanych łączyły z Gminą R. umowy zlecenia. Strony łączył stosunek podległości publicznoprawnej, a nie umowa cywilna.

Tym samym apelacja organu rentowego jako niezasadna została oddalona na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 §1 kpc oraz §13 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013 nr 461).

SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak